

GEN 1.2 ORLAIVIO ĮSKRIDIMAS, PERSKRIDIMAS IR IŠSKRIDIMAS

1.2.1 BENDROSIOS NUOSTATOS

1.2.1.1 Tarptautiniai skrydžiai į, iš ir virš Lietuvos teritorijos vykdomi pagal Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisykles. Šios taisyklės nustato oro erdvės struktūrą ir jos elementus, Lietuvos Respublikos oro erdvės naudojimo reguliavimo, leidimų skrydžiams išdavimo ir atšaukimo sąlygas bei tvarką.

1.2.1.2 Orlaiviai, skrendantys valdomąja oro erdve, gali kirsti Lietuvos Respublikos valstybės sieną oro erdvėje oro eismo paslaugų teikėjo nustatytais oro eismo paslaugų maršrutais arba kitais iš anksto suderintais ir oro eismo paslaugų teikėjo leistais keliais.

Orlaiviai, skrendantys nevaldomąja oro erdve pasienio zonoje su Rusijos Federacija ir Baltarusijos Respublika, gali kirsti Lietuvos Respublikos valstybės sieną tik ant jos ribos esančiuose pranešimo punktuose. Orlaiviai, skrendantys nevaldomąja oro erdve pasienio zonoje su Šengeno sutarties valstybėmis, gali kirsti Lietuvos Respublikos valstybės sieną bet kurioje vietoje. Lietuvos kariuomenė turimą informaciją apie orlaivius, ketinančius kirsti Lietuvos Respublikos valstybės sieną nevaldomojoje oro erdvėje, teikia Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos teritoriniam padaliniiui (rinktinei), kurio veikimo teritorijoje numatoma kirsti Lietuvos Respublikos valstybės sieną oro erdvėje. Tokios informacijos teikimo tvarka ir sąlygos nustatomos kariuomenės vado ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos vado įsakymu.

1.2.1.3 Tarptautiniai skrydžiai gali būti vykdomi į tuos Lietuvos Respublikos oro uostus ar aerodromus (ir iš jų), kuriuose atliekamos pasienio, muitinės, medicininio karantino, higienos kontrolės ir kitos procedūros. Ši nuostata netaikoma skrydžiams, vykdomiems tarp Lietuvos Respublikos ir kitų Šengeno erdvės valstybių, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikoje laikinai atnaujinama vidaus sienų kontrolė.

Tarptautiniai skrydžiai gali būti vykdomi ne tik į tarptautinį oro uostą, bet ir į aerodromą, kuriame atliekamos pasienio ir kitos privalomos procedūros. Valstybės sienos apsaugos tarnyba (VSAT) savo veiklos teisės aktuose numatė, kad išimties tvarka pasieniečiai gali atvykti į nurodytą aerodromą ir atlikti visas procedūras paskirties aerodrome. Tam tikslui orlaivio naudotojas arba skrydį organizuojantis asmuo privalo prieš 3 darbo dienas pateikti atitinkamos formos prašymą ir jam yra suteikiama tokia galimybė. Pateikiant skrydžių planą tarptautiniam skrydžiui į/arba iš vietinių aerodromų kartu su juo pateikti ir VSAT leidimą / sutikimą atlikti pasienio procedūras paskirties aerodrome. Jeigu toks leidimas / sutikimas nebus perduotas kartu su skrydžių planu oro eismo paslaugų teikimo padalinys turės nukreipti orlaivį į tarptautinį oro uostą, kuriame tokios procedūros atliekamos nuolat.

1.2.1.4 Orlaiviuose, skrendančiuose Lietuvos Respublikos valdomąja oro erdve, nevaldomąja oro erdve pasienio zonoje ir virš draudžiamų zonų viršutinės ribos, taip pat užsienio šalių valstybės orlaiviuose, skrendančiuose Lietuvos Respublikos nevaldomąja oro erdve, turi būti įrengta radijo ryšio aparatūra, kuria būtų galima palaikyti abipusį radijo ryšį su oro eismo paslaugų teikėju, ir radiolokacinis atsakiklis (angl. transponder), veikiantis „A+C“ arba „S“ režimu.

1.2.1.5 Skrydžiai orlaiviais, išskyrus užsienio šalių valstybės orlaivius, kuriuose nėra [1.2.1.4](#) punkte nurodytos įrangos, Lietuvos Respublikos valdomąja oro erdve galimi tik gavus oro eismo paslaugų teikėjo leidimą. Apie suteiktus leidimus oro eismo paslaugų teikėjas nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 12 valandų, informuoja karinių oro pajėgų vadą ar jo įgaliotą karininką.

1.2.1.6 Civilinių orlaivių ir valstybės orlaivių skrydžiai pasienio zonoje galimi, jeigu:

- oro eismo paslaugų teikėjui pateiktas skrydžio planas;
- orlaivyje įrengta radijo ryšio aparatūra;
- orlaivyje įrengtas radiolokacinis atsakiklis, veikiantis „A+C“ arba „S“ režimu (netaikoma sklandytuvų skrydžiams);
- skrydžiui gautas karinių oro pajėgų vado ar jo įgalioto karininko leidimas, išduotas Lietuvos kariuomenės vado nustatytais sąlygomis ir tvarka (netaikoma tarptautiniams skrydžiams ir valstybės orlaivių skrydžiams).

Šio punkto reikalavimai netaikomi visų orlaivių skrydžiams, vykdomiems aerodromų, esančių pasienio zonoje, oro eismo zonose.

Pastaba. Pasienio zona - 4 jūrmylių Lietuvos Respublikos nevaldomos oro erdvės dalis nuo Lietuvos Respublikos valstybės sienos, kuri ribojasi su ne Europos Sąjungos valstybe nare, į teritorijos gilumą. Atnaujinus vidaus sienų kontrolę, pasienio zona yra 4 jūrmylių Lietuvos Respublikos oro erdvės dalis nuo Lietuvos Respublikos valstybės sienos į teritorijos gilumą.

1.2.1.7 Kiekviename civiliniame orlaivyje, skrendančiame Lietuvos Respublikos oro erdve, turi būti galiojantis civilinės atsakomybės draudimo sertifikatas ir kiti dokumentai, nurodyti Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066, 64 straipsnyje (žr. [GEN-1.5](#), [1.5.5](#) poskyris).

1.2.1.8 Lietuvos Respublikos oro erdve gali skristi tik orlaiviai, kurių keliamas triukšmas ir emisija neviršija aplinkos ministro ir susisiekimo ministro nustatyto lygio.

1.2.2 REGULIARUSIS ORO SUSISIEKIMAS

1.2.2.1 Procedūros

1.2.2.1.1 Užsienio šalių civilinių orlaivių reguliariesiems tranzitiniams skrydžiams be nutūpimo arba su nutūpimu nekomerciniais tikslais Lietuvos Respublikos teritorijoje specialaus leidimo nereikia, jeigu orlaivis įregistruotas valstybėje, kuri yra ICAO narė ir kuri nereikalaujama leidimo leidžia tokius pat Lietuvos Respublikos orlaivių skrydžius.

1.2.2.1.2 Visais kitais atvejais turi būti gautas Civilinės aviacijos administracijos (CAA) leidimas.

1.2.2.1.3 Leidimus užsienio valstybių oro vežėjams vykdyti reguliarųjį oro susisiekimą į Lietuvos Respublikos teritoriją ir (arba) iš jos išduoda CAA, laikydamosi Lietuvos Respublikos tarptautinėse dvišalėse sutartyse nustatytų sąlygų. Jeigu su oro vežėjo valstybe Lietuvos Respublika nėra sudariusi tarptautinės sutarties dėl oro susisiekimo, CAA gali išduoti laikiną leidimą. Laikinas leidimas [1.2.3.1.11 b](#)) – [1.2.3.1.11 e](#)) punktuose nustatytais atvejais gali būti neišduotas arba atšauktas.

1.2.2.1.4 Dvišalėje sutartyje nustatyta tvarka paskirti arba gavę laikiną leidimą užsienio valstybių oro vežėjai, prieš pradėdami vykdyti reguliarųjį oro susisiekimą, privalo pateikti CAA šiuos dokumentus ir informaciją:

- a) skrydžių tvarkaraštį;
- b) siūlomus vežimo tarifus ir jų taikymo sąlygas;
- c) duomenis apie susisiekimui naudojamų orlaivių tipus, jų talpą, nacionalinę priklausomybę ir registravimo ženklus;
- d) civilinės atsakomybės, keleivių, bagažo ir krovinių draudimo sertifikatus;
- e) naudojamų orlaivių triukšmo sertifikatų.

1.2.2.1.5 CAA gali pareikalauti ir papildomų, nenurodytų [1.2.2.1.4](#) punkte, dokumentų ar informacijos.

1.2.2.1.6 Lietuvos Respublikos oro vežėjai, norėdami vykdyti reguliarųjį oro susisiekimą konkrečiu maršrutu, turi gauti CAA leidimą. Lietuvos Respublikos oro vežėjai, norėdami gauti CAA leidimą vykdyti reguliarųjį oro susisiekimą konkrečiu maršrutu, privalo pateikti jai dokumentus ir informaciją, nurodytus [1.2.2.1.4 a](#)) – [1.2.2.1.4 e](#)) ir [1.2.2.1.5](#) punktuose.

1.2.2.1.7 Oro vežėjai, vykdantys reguliarųjį oro susisiekimą, ne vėliau kaip prieš 30 dienų iki kito sezono pradžios (vasaros sezono pradžia – paskutinis kovo mėnesio sekmadienis, žiemos sezono pradžia – paskutinis spalio mėnesio sekmadienis) turi pateikti CAA planuojamą skrydžių tvarkaraštį. Toks pat reikalavimas taikomas ir keičiant skrydžių tvarkaraščius.

1.2.2.1.8 Apie numatomą skrydžio nukrypimą nuo skrydžių tvarkaraščio, atsisakymą skristi, maršruto pakeitimą, taip pat apie papildomus skrydžius ne vėliau kaip prieš 3 dienas iki skrydžio būtina pranešti CAA ir gauti jos leidimą tai pakeisti.

1.2.2.1.9 CAA turi nedelsdama informuoti oro eismo paslaugų teikėją apie išduotus leidimus arba oro vežėjų pateiktus skrydžių tvarkaraščius ir jų pakeitimus.

1.2.3 NEREGULIARUSIS ORO SUSISIEKIMAS (UŽSAKOMIEJI REISAI)

1.2.3.1 Tvarka

1.2.3.1.1 Nereguliariajam tranzitiniam skrydžiui be nutūpimo Lietuvos Respublikos teritorijoje arba su nutūpimu nekomerciniais tikslais leidimo nereikia, jeigu skrenda orlaivis, įregistruotas valstybėje, kuri yra ICAO narė ir kuri nereikalaujama leidimo leidžia tokius pat Lietuvos Respublikos orlaivių skrydžius į savo teritoriją.

1.2.3.1.2 Nustatytos šios nereguliariojo oro susisiekimo kategorijos, kai nereikia leidimų skrydžiams į Lietuvos Respublikos teritoriją ir (arba) iš jos:

- a) skubios medicininės pagalbos skrydis;
- b) vežėjo skrydis tokiu orlaiviu, kurio maksimali kilimo masė (MTOM) yra ne didesnė kaip 10 tonų ir (arba) kuris turi mažiau nei 20 sėdimų keleivio vietų;
- c) nereguliarus komercinis skrydis, vykdomas Bendrijos oro vežėjo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių;

d) skrydis, vykdomas paieškos ir gelbėjimo darbus atliekančiu orlaiviu.
Oro vežėjas, vykdamas šiuos skrydžius, ar jo įgaliotas asmuo oro eismo paslaugų teikėjui turi pateikti skrydžio planą ir su oro uostu suderinti atvykimo bei išvykimo laiką. Oro vežėjas, vykdamas [1.2.3.1.2](#) c) punkte nurodytą skrydį, apie jį turi raštu pranešti CAA, pateikdama informaciją, nurodytą [1.2.3.1.7](#) punkte.

1.2.3.1.3 Komerčiniams skrydžiams su nutūpimu Lietuvos Respublikoje reikia CAA leidimo. Leidimas galioja tik jame nurodytam skrydžių skaičiui bei jame nurodytu laiku ir negali būti pratęstas.

1.2.3.1.4 Paraišką duoti leidimą skrydžiams turi pateikti oro vežėjas, faktiškai eksploatuojantis orlaivį, arba jo įgaliotas asmuo.

1.2.3.1.5 Leidimas gali būti duodamas:

- a) vienam skrydžiui;
- b) skrydžių grandinei iki 4 skrydžių;
- c) skrydžių grandinei, kurią sudaro daugiau kaip 4 skrydžiai.

1.2.3.1.6 Rašytinė paraiška duoti leidimą [1.2.3.1.5](#) a) ir [1.2.3.1.5](#) b) punktuose nurodytiems skrydžiams turi būti pateikiama CAA ne vėliau kaip prieš 2 darbo dienas iki skrydžio dienos, o [1.2.3.1.5](#) c) nurodytiems skrydžiams – ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas.

Post: **Civilinės Aviacijos Administracija**

Rodūnios kelias 2
LT-02188 Vilnius, Lietuva

Phone: (8 5) 273 91 16
(8 5) 273 90 29

Fax: (8 5) 273 90 14
(8 5) 273 92 48

Darbo laikas:

Pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais 0430-1330 (0530-1430) UTC.

Pentadieniais ir švenčių išvakarėse 0430-1230 (0530- 1330) UTC (išskyrus šeštadienius, sekmadienius ir šventes).

1.2.3.1.7 Paraiškoje turi būti nurodyta:

- a) oro vežėjo pavadinimas, buveinė, teisinė forma, įgalioto asmens vardas ir pavardė, telefono ir fakso numeriai;
- b) orlaivio tipas, nacionalinė priklausomybė ir registravimo ženklai;
- c) reiso numeris;
- d) užsakymo rūšis;
- e) keleivių skaičius, krovinio kiekis ir aprašymas;
- f) skrydžio užsakovo pavadinimas, buveinė, teisinė forma, įgalioto asmens vardas ir pavardė, telefono ir fakso numeriai;
- g) visas skrydžio maršrutas;
- h) visas skrydžio grafikas.

1.2.3.1.8 CAA prirėkus gali pareikalauti papildomos informacijos.

1.2.3.1.9 Paraiška turi būti rašoma lietuvių arba anglų kalba.

1.2.3.1.10 Leidimas užsienio šalies orlaiviu vykdyti nereguliarųjį komercinį skrydį į Lietuvos Respubliką gali būti suteiktas, jeigu šalis, kurioje šis orlaivis įregistruotas, leidžia tokius pat Lietuvos Respublikos orlaivių skrydžius į savo teritoriją.

1.2.3.1.11 CAA gali nustatyti sąlygas ir apribojimus, taip pat atsisakyti suteikti arba atšaukti leidimą vykdyti nereguliarųjį komercinį skrydį, jeigu:

- a) jis gali padaryti žalą Lietuvos Respublikos oro vežėjų reguliariajam oro susisiekimui;
- b) skrydį tarp Lietuvos Respublikos ir užsienio šalies vykdo tos šalies arba trečiosios šalies oro vežėjų orlaivis;
- c) šalis, kurioje įregistruotas orlaivis, neleidžia tokių pat Lietuvos Respublikos orlaivių skrydžių;
- d) paraiškoje pateikti ne visi reikiami duomenys ir informacija;
- e) paraiškoje pateikti klaidingi duomenys.

1.2.3.1.12 CAA nedelsdama informuoja apie išduotus leidimus oro eismo paslaugų teikėją, taip pat Karinių oro pajėgų vadą ir jo įgaliotą karininką ir pateikia jiems [1.2.3.1.7](#) punkte nurodytą informaciją.

1.2.3.1.13 Jeigu yra pagrindo manyti, kad nereguliarų oro susisiekimą vykdančios orlaivis gabena draudžiamą krovinį, krašto apsaugos ministro įgalioto pareigūno nurodymu tokiam orlaiviui gali būti uždrausta įskristi į Lietuvos Respubliką arba jis gali būti nutūpdytas patikrinti. Krašto apsaugos ministro įgaliotas pareigūnas nedelsdamas informuoja apie tai CAA ir oro eismo paslaugų teikėją.

1.2.4 NEKOMERCINIAI SKRYDŽIAI

Bendrosios aviacijos užsienio šalių orlaivių skrydžiams į Lietuvos Respublikos teritoriją ir iš jos leidimo nereikia. Ši nuostata netaikoma užsienio šalių valstybės orlaiviams.

1.2.5 UŽSIENIŲ ŠALIŲ VALSTYBĖS ORLAIVIŲ SKRYDŽIAI

1.2.5.1 Tvarka

1.2.5.1.1 Užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžiai į Lietuvos Respublikos teritoriją, iš jos arba per ją vykdomi tik gavus leidimą (išskyrus [1.2.5.1.4](#) punkte numatytus atvejus).

Užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžiams nustatyta leidimų išdavimo tvarka taip pat taikoma ne valstybės orlaivių, gabenančių karinę įrangą, ginklus arba karines medžiagas, skrydžiams, išskyrus skrydžius, kuriais gabenama Lietuvos Respublikai arba kitoms NATO ar Europos Sąjungos valstybėms skirta karinė įranga, ginklai ar karinės medžiagos.

1.2.5.1.2 Leidimus užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžiams krašto apsaugos ministro ir jo įgalioto krašto apsaugos sistemos pareigūno teikimu išduoda Užsienio reikalų ministerija. Užsienio reikalų ministerija turi teisę leidimo neišduoti.

Post: **Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija**

Valstybinio ir diplomatinio protokolo departamentas

J. Tumo-Vaižganto g. 2

LT-01108 Vilnius, Lietuva

Phone:(8 5) 236 24 61

Fax: (8 5) 231 30 90

1.2.5.1.3 Ypač skubiu atveju leidimą skrydžiui išduoda krašto apsaugos ministras arba jo įgaliotas krašto apsaugos sistemos pareigūnas. Apie leidimo išdavimą jis nedelsdamas informuoja Užsienio reikalų ministeriją.

1.2.5.1.4 Lietuvos kariuomenei bendradarbiaujant su NATO institucijomis ir jos valstybių ginkluotosiomis pajėgomis, krašto apsaugos ministro sprendimu NATO ir jos valstybių kariniai orlaiviai Lietuvos Respublikos oro erdvėje gali vykdyti skrydžius, kuriais atliekamos oro erdvės stebėjimo, kontrolės ir gynybos funkcijos. Specialių leidimų šioms skrydžiams nereikia.

Vykdydami tokius skrydžius, NATO ir jos valstybių kariniai orlaiviai turi teisę naudotis kariniais, prireikus – ir civiliniais aerodromais, taip pat teisės aktų nustatyta tvarka reaguoti į Lietuvos Respublikos suvereniteto pažeidimus oro erdvėje.

1.2.5.1.5 Pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ar kitus jos tarptautinius įsipareigojimus Lietuvos Respublikos oro erdvėje gali būti vykdomi užsienio šalių valstybės orlaivių žvalgomieji (inspekciniai) skrydžiai ir tranzitiniai skrydžiai žvalgymo (inspekciniais) tikslais.

1.2.5.1.6 Paraiškų duoti leidimus užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžiams į Lietuvos Respublikos teritoriją, iš jos arba per ją pateikimo, šių leidimų išdavimo tvarka ir sąlygos nustatomos bendru krašto apsaugos ministro ir užsienio reikalų ministro įsakymu.

1.2.5.1.7 Užsienio reikalų ministerija nedelsdama informuoja oro eismo paslaugų teikėją apie leidimus, išduotus pagal [1.2.5.1.2](#) punktą, ir leidimus, atšauktus pagal [1.2.5.1.3](#) punktą.

Krašto apsaugos ministras ar jo įgaliotas krašto apsaugos sistemos pareigūnas nedelsdami informuoja oro eismo paslaugų teikėją apie leidimus, išduotus pagal [1.2.5.1.3](#) punktą, ir apie skrydžius, numatytus [1.2.5.1.4](#) punkte.

1.2.6 ORLAIVIO LEIDIMUI REIKALINGI DOKUMENTAI

1.2.6.1 Būtina, kad toliau išvardytus dokumentus įteiktų aviacijos įmonės vežėjas, norintis gauti leidimą orlaiviui įskristi į Lietuvos Respubliką ir išskristi iš jos. Visi išvardyti dokumentai turi būti parengti pagal ICAO standartinį formatą, kaip tai numatyta atitinkamuose 9 priedo papildymuose, ir jie bus priimti, jei bus parengti anglų arba lietuvių kalba įskaitomu raštu. Tokiems dokumentams pateikti jokios vizos nereikia.

1.2.6.2 Reikalingi orlaivio dokumentai (atskristi / išskristi)

Kas reikalauja	Bendroji deklaracija	Keleivių žiniaraštis	Krovinio žiniaraštis
Muitinės pareigūnas	1	1	1
Pasienio pareigūnas	1	1	1
Medicinos tarnybos pareigūnas	1	1	1

Pastaba. Jei nė vienas keleivis neįlipa (neišlipa), ir joks krovinyas nėra įkraunamas (iškraunamas), tai minėtiems valdžios atstovams nereikia pateikti jokių orlaivio dokumentų, išskyrus bendrąją deklaraciją.

1.2.7 BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

1.2.7.1 Pagal šias Taisykles išduoti leidimai skrydžiams galioja 4 valandas iki numatyto išskridimo laiko ir 48 valandas po jo. Ši nuostata taikoma ir užsienio šalių valstybės orlaiviams, vežantiems labai svarbius asmenis (VIP).

1.2.7.2 Tais atvejais, kai diplomatiniais kanalais yra gauta paraiška skrydžiui orlaiviu, kuriuo vežami labai svarbūs asmenys (VIP), leidimus šiems skrydžiams pagal valstybės orlaivių skrydžiams taikomus reikalavimus išduoda Užsienio reikalų ministerija. Apie išduotus arba atšauktus leidimus Užsienio reikalų ministerija nedelsdama informuoja oro eismo paslaugų teikėją.

1.2.7.3 Orlaivių įgulų pokalbiai su skrydžių vadovais vyksta lietuvių ir anglų kalba. Įgulų pokalbiai su skrydžių vadovais vyksta tik pagal nustatytas radijo ryšio frazeologijos taisykles.

1.2.7.4 Skristi draudžiamoje arba ribojamoje zonoje orlaiviams galima tik turint Lietuvos kariuomenės vado nustatyta tvarka išduotą leidimą ir laikantis jame nustatytų apribojimų ir sąlygų.

1.2.8 SVEIKATOS APSAUGOS PRIEMONĖS, TAIKOMOS ORLAIVIUI

1.2.8.1 Atskrendančius ir išskrendančius orlaivius į ir iš Lietuvos Respublikos tikrina Visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos pareigūnai.

1.2.8.2 Orlaivio leidimą laisvai atskristi, per radiją prieš atskendant arba žodžiu, jau atskridus, išduoda Visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba arba įgaliotas Visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos pareigūnas.

1.2.8.3 Reguliariojo ar nereguliariojo susisiekimui orlaivio įgulos vadui nereikia prašyti leidimo laisvai atskristi, jei orlaivis:

- 1) neatskrenda iš, arba nebuvo nutūpęs zonoje, kuri pagal sveikatos apsaugos tarnybos pranešimą yra paskelbta užkrėsta tokiomis ligomis, dėl kurių plitimo yra imtasi sanitarinių priemonių, arba
- 2) nėra registruotas ir neatskrenda iš, arba nebuvo nutūpęs valstybėse, kurios nėra Pasaulinės sveikatos organizacijos (WHO) narės.

SPECIALUSIS TUŠČIAS PUSLAPIS